

О.Р. Біла

Викладач коледжу БДМУ

Буковинський державний медичний університет

ЕЛЕМЕНТИ ВВЕДЕННЯ СТАРОГРЕЦЬКОЇ МОВИ НА ЗАНЯТТЯХ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Розвиток античної медицини започаткували ще стародавні греки, тому не дивно, що в латинській мові ще в стародавні часи вживали багато грецьких позначень медичних понять – у латинізованій або незміненій грецькій формі. Латина постійно відчувала на собі вплив давньогрецької мови, особливо після підкорення Греції Римом у 146 р. до н. е. У цей період грецька мова була другою мовою імперії, а двомовність — характерним явищем римського життя. Саме тоді латинська мова запозичує багато грецької лексики, зокрема наукових понять з різних областей знань, у тому числі й з медицини.

У працях римських авторів латинські терміни досить часто вживали паралельно з грецькими запозиченнями як синоніми без позначення, що це запозичення із грецької мови. Ось чому, починаючи з часів Стародавнього Риму й до сьогодні, медична термінологія розвивається на двомовній греко-латинській основі.

Для удосконалення навчального процесу з дисципліни «Латинська мова» вважаємо доцільним ознайомити студентів з історією виникнення грецької мови, подати алфавіт старогрецької мови, проводити паралелі між грецькою та латинською мовами у процесі подачі матеріалу.

На жаль, програма передбачає 48 годин латинської мови для студентів, наприклад, сестринського відділення, щоб детально ознайомити їх з грецькою мовою.

Але ми намагаємося, починаючи з перших занять, присвячених фонетиці латинської мови, розповісти студентам, що грецькі слова, які проникали у латинську мову, римляни відображали такими буквами свого алфавіту, які більш за все відповідали як грецькій, так і латинській тогочасній вимові. Так, наприклад,

латинські диграфи ch, rh, ph, th походять від літер старогрецької мови χ, ρ, φ, θ. Доцільно продемонструвати тут, що лат. rhinitis (риніт) виникло на основі гр. η ρίς, ρινός (ніс), лат. charta (папір) – гр. ο χάρτης, ον (лист паперу (з папірусу)), лат. Phosphorus (фосфор) – гр. φωσφόρος, ον (той, що несе світло, сяючий), лат. thoracicus (грудний) – гр. ο θώραξ, ακος (груди – частина тіла, яку прикривав щит).

Вивчаючи зі студентами у розділі «Рецептура» частотні відрізки латинського та грецького походження, можна навести декілька прикладів, які привернуть більшу увагу і зацікавленість студентів навіть від самого написання грецьких слів. Наприклад: терміноелемент -rug-, який вказує на жарознижуючий засіб, походить від грецького іменника το πυρ, πυρός (вогонь, жар), гр. ο γάστρ, γαστρός (шлунок) проник у латинську мову майже без змін, назви препаратів для лікування шлункових захворювань містять у собі терміноелемент -gastr-; від гр. το άλγος, εος (біль) походить частотний відрізок -alg-, який наявний у назвах болезаспокійливих препаратів.

За бажанням кожний студент має змогу самостійно взяти участь у пошуку цікавої інформації щодо елементів грецької мови при вивченні латинської термінології, пошуку відповідних номенів для порівняльного аналізу, що сприяє всебічному розвитку молодого покоління, ознайомленню з традиціями та культурою інших народів, у нашому випадку, античних.

Література

1. Пилипів О. основи латинської медичної термінології / О. Пилипів, Л. Мисловська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 7-10.
2. Попов А.Н. Краткая грамматика греческого языка / А.Н. Попов. – М : «Греко-латинский кабинет», 2001. – С. 5-8.